

TÖRTÉNELEM

EMELT SZINTŰ ÍRÁSBELI VIZSGA

2005. október 26., 8:00

I.

Időtartam: 90 perc

Pótlapok száma	
Tisztázati	
Piszkozati	

OKTATÁSI MINISZTERIUM

Fontos tudnivalók

Egyértelmű válaszokat adjon, egyértelmű jelöléseket alkalmazzon – javítás esetén is!

Válaszaiban **a lényeg** megfogalmazására törekedjen, **ne lépje túl a rendelkezésre álló helyet!**

Csak annyi válaszelemet írjon, amennyit a feladat kér! (Ha többet ír, a beírás sorrendjében értékeljük válaszait.)

Kérjük, **kék színű** tollat használjon!

A feladatok megoldásához tartsa szem előtt az alábbi javaslatokat!

- Olvassa el figyelmesen a feladatokat!
- Kövesse figyelmesen a feladatlap utasításait!
- Tanulmányozza a feladatokhoz kapcsolódó forrásokat (kép, ábra, szöveg, térkép)!
- Válaszait gondos mérlegelés után, lehetőleg javítás nélkül írja le!

Eredményes munkát kívánunk!

I. RÖVID VÁLASZT IGÉNYLŐ FELADATOK

1. A feladat az ókori zsidó vallással kapcsolatos.

Állapítsa meg a források tanulmányozása és ismeretei alapján, hogy igazak-e a következő állítások! Válaszát X jellel jelölje! (Elemenként 1 pont.)

„A farizeusok önmegtartóztató életet folytatnak, és minden élvezettől tartózkodnak; amit az értelmes megfontolás alapján jónak tartanak, azt cselekszik, és egyáltalán kötelességüknek tartják az ész parancsainak engedelmeskedni. Tisztelik az öregeket, és nem mernek parancsaikkal ellenkezni [...] Hiszik, hogy a lélek halhatatlan és hogy a túlvilágon jutalmat vagy büntetést kap aszerint, hogy erényes vagy bűnös volt-e az ember, és pedig a bűnösök örök rabságban fognak majd sínylődni, az erényesek pedig hatalmat nyernek, hogy visszatérhessenek az életbe.

A szaduceusok tanítása szerint a lélek a testtel együtt elpusztul; ezek egyetlen zsinórmértékül a törvényt ismerik el. Tiszteletre méltónak tartják még azt is, ha valaki a saját tanítómesterével vitába bocsátkozik. Csak kevés embert hódított meg ez a tanítás, de ezek mind nagytekintélyű férfiak.

Viszont az esszénusok azt tanítják, hogy mindent rá kell bízni Isten akaratára. Hisznek a lélek halhatatlanságában, és a legkívánatosabb jónak az igazságot tartják. Ha fogadalmi ajándékokat küldenek is a templomnak, nem mutatnak be áldozatot, s azzal mentik ki magukat, hogy nekik sokkal szentebb tisztulási eszközeik vannak [...] Egyébként kiválóan erkölcsösek és csak földműveléssel foglalkoznak. Különösen csodálatra méltó, hogy valamennyien az erényes életre töreksenek, és pedig oly mértékben, ami a görögöknél és barbároknál teljesen ismeretlen [...] teljes vagyonközösségben élnek és közöttük a gazdag sem élvezhet többet javaiból, mint a szegény.” (Josephus Flavius)

	Állítások	Igaz	Hamis
a)	A farizeusok szerint a bűnös ember visszatérhet a túlvilágról az evilági életbe.		
b)	Az esszénusok életükben feddhetetlenségre törekedtek.		
c)	Az esszénusok teljes vagyonközösségben éltek.		
d)	A zsidó vallás politeista volt.		

4 pont	

2. A feladat a középkor történelmével kapcsolatos.

Válaszoljon a kérdésekre az alábbi céhszabályzat tanulmányozásával!

- Párizsban senki sem lehet takács, csak ha ipart vásárol a királytól. Ezt pedig a király nevében az adja el, aki megvette a királytól. [...]
- A párizsi kerület határain belül sem takácsnak, sem másnak nem lehet műhelye, ha maga nem ért ipara műveléséhez, és ha nem mesternek a fia.

3. Minden párizsi takács két széles és egy keskeny szövőszéket tarthat a házában, de a házán kívül egyet sem. [...]
8. Minden takácsmester csak egy tanulót tarthat a házában, azt is csak egy évre és 4 párizsi souért, vagy hatévi szolgálatra 20 párizsi souért, vagy hétévi szolgálatra fizetség nélkül.
17. Az atyamester és két, három vagy négy esküdt köteles ellenőrizni, hogy a mester elegendő vagyonnal és tudással rendelkezik-e, hogy tanulót fogadhasson. [...]
47. Az említett céh tagjai közül senki sem kezdheti a munkát napfelkelte előtt, különben a mester 12, a segéd 6 dénár büntetést fizet, ha nem forgott fenn az a körülmény, hogy a vég posztót be kellett fejezni." (XIII. századi céhszabályzat)

- a) **Válassza ki az előírásokból, mely feltételeknek kellett eleget tennie annak, aki a takács céh tagjává szeretett volna válni! Választását a szabályzat sorszámának beírásával jelölje!** (Elemenként 0,5 pont.)

Húzza ki a táblázatban azokat az előírásokat, amelyek nem voltak előírt feltételek a céhtagság elnyeréséhez! (0,5 pont)

Előírások	Sorszám
a) Értentie kellett a mesterséghez.	
b) Ipart kellett vásárolnia a királytól.	
c) Nem dolgozhatott napfelkelte előtt.	
d) Három szövőszéket kellett tartania.	
e) Az egyik céhes mester fiának kellett lennie.	

- b) **Milyen célt szolgáltak a szabályok? Két célt említsen!** (Elemenként 0,5 pont.)
- .....

- c) **Határozza meg, hogy a szövegben szereplő személyek közül (pl. atyamester) kik nem voltak céhtagok! Kettőt említsen!** (Elemenként 0,5 pont.)

Nem céhtagok

4 pont	

3. A feladat Luxemburgi Zsigmond külpolitikájára vonatkozik.

Válaszoljon a kérdésekre a szöveg és ismeretei alapján! A kérdések az aláhúzott és betűvel jelölt szövegrészekhez kapcsolódnak.

„Több kisebb ellenakció után 1396-ban Zsigmond nagy nemzetközi kereszties sereg élén nyomult a Balkánra, hogy az oszmán problémának egyszer s mindenkorra elejét vegye, de Nikápolynál (a) döntő vereség érte. [...] Zsigmondnak sikerült vazallsaivá tennie a havasalföldi, a szerb és a bosnyák uralkodókat (b), így ezen államokon egy darabig megtört a Magyarország elleni török támadások ereje.

1400 után Zsigmondot elsősorban a Luxemburgi örökség és a vele járó feladatok foglalkoztatták. Miután 1410-ben mint IV. Károly fiát a Német-római Birodalom fejévé választották, az akkori Európa két legnagyobb problémájával találta magát szemben. (c). E feladatokkal az egyetemes zsinatnak (1414–1418) (d) kellett megbirkóznia. Munkálatain hivatalból Zsigmond elnökölt (e) [...]” (tankönyvi szöveg)

a) Melyik akkori és melyik mai ország területén található Nikápoly?

(Elemenként 0,5 pont.)

akkor: .....

ma: .....

b) Fogalmazza meg, hogy mi volt a hadjárattal Zsigmond célja! (1 pont)

.....

.....

c) Nevezze meg a korabeli Európa egyik jelentős vallási problémáját! (0,5 pont)

.....

d) Nevezze meg, melyik városban zajlott a zsinat, és határozza meg, melyik mai ország területén található a város! (Elemenként 0,5 pont.)

.....

e) Mely tisztsége révén elnökölt Zsigmond hivatalból a zsinaton? Nevezze meg két másik tisztségét is! (Elemenként 0,5 pont.)

zsinati tisztsége: .....

egyéb tisztségei: .....

.....

5 pont	

4. A feladat a XVII. századi európai hatalmi törekvésekkel kapcsolatos.
Válaszoljon a térkép és ismeretei segítségével a kérdésekre! (Elemenként 0,5 pont.)

Európa a XVII. században

a) Melyik két európai nagyhatalom között robbant ki a spanyol örökösödési háború?

..... —

b) „Nincsenek többé Pireneusok” – jelentette ki XIV. Lajos a háború kirobbanása előtt. Melyik két állam határán húzódik ez a hegység?

..... —

c) Említsen egy európai országot, amely Nagy-Britannia szövetségese volt a háborúban!

.....

d) Az utrechti békében Nagy-Britannia megszerzi Gibraltárt. Karikázza be a térképen Gibraltárt!

3 pont	

5. A feladat a Bocskai-féle felkeléssel kapcsolatos.

Oldja meg a szöveg és ismeretei alapján a feladatokat!

„A tizenöt éves háború pusztításai mérhetetlen emberi és anyagi veszteséget okoztak az ország lakosságának. A háború folyamán az udvar pénzügyi tartalékai kimerültek, s a kamara a magyar főnemesség vagyonának megszerzésével akart segíteni. Ezért felségárulási perbe fogták a leggazdagabb magyar főurakat (Illésházy István országbíró, Rákóczi Zsigmond felső-magyarországi főkapitányt), hogy birtokaikat megszerezzék. Ezt még tetézték a reformált egyházak ellen indított támadásokkal. 1604 elején Belgiojoso kassai főkapitány erővel elvetette a kassai lutheránus polgároktól a Szent Erzsébet-templomot, s a katolikusoknak adatta.

Az országgyűlés tiltakozásaira Rudolf válaszul a rendiséget meg akarta fosztani vallása védelmének legfontosabb eszközétől, a vallási kérdések országgyűlési tárgyalásától. Ezzel azonban nem csak vallási érzelmeikben, de rendi jogaiban is megsértette a magyar nemességet. Éveken át folyamatosan tízezrek voltak fegyverben mindkét oldalon, s eltartásuk minden terhe az ország lakosságára hárult, ami a népesség elnyomorodásához vezetett. A seregek (magyarok, zsoldosok, törökök) nyomában országrészek néptelenedtek el. Az otthonukat vesztett paraszti tömegeknek csak töredéke tudott korábbi helyzetébe visszajutni. Elpusztultak vagy szaporították a kóborló, fosztogató, zsoldosnak álló hajdúság létszámát.” (tankönyvi szöveg)

a) Soroljon föl három okot a szöveg alapján, amelyek a felkeléshez vezettek! Néhány szavas választatot írjon! (Elemenként 0,5 pont.)

A felkelés okai	
1.	
2.	
3.	

b) Határozza meg a felkelést lezáró békekötés időpontját, és soroljon föl eredményei közül kettőt! (Elemenként 0,5 pont.)

A békekötés időpontja: ..... (év)

Eredmények: .....
 .....

3 pont	

6. A feladat a XIX–XX. század fordulójának gyarmattartóira és gyarmataikra vonatkozik.

Válaszoljon a kérdésekre a táblázat tanulmányozása után! (Elemenként 0,5 pont.)

	Az anyaország		Gyarmatai			
	területe (1000 km ²)	lakossága (1000 fő)	1871-ben		1910-ben	
			terület (1000 km ²)	lakosság (1000 fő)	terület (1000 km ²)	lakosság (1000 fő)
Anglia	314	45 362	20 459	159 750	29 382	374 000
Franciaország	536	39 600	1 206	6 469	12 341	54 000
Németország	541	60 926	–	–	2 901	16 090
Olaszország	287	34 671	–	–	1 561	1 600
Hollandia	33	6 000	1 775	22 453	2 045	38 000
Belgium	29	7 424	–	–	2 356	20 000
Portugália	89	5 550	1 917	3 873	2 100	7 500
Spanyolország	497	19 500	303	6 500	400	1 000

a) Melyik ország rendelkezett a századfordulón a legnagyobb gyarmatbirodalommal?

.....

b) A fent említett országon kívül melyik állam birtokolt saját területéhez képest legnagyobb arányú gyarmati területeket 1910-ben?

.....

c) Melyik állam gyarapította legdinamikusabban gyarmatai területét 1871 és 1910 között?

.....

d) Melyik állam gyarmatain volt a legalacsonyabb az átlagos népsűrűség?

.....

e) Mi az oka annak, hogy Németország és Olaszország csak 1910-re rendelkezett gyarmatokkal? Egy okot említsen!

.....

f) A felsorolt országok közül melyek voltak a legkorábbi gyarmattartók? Egyet említsen!

.....

3 pont	

7. A feladat a dualizmus gazdasági-társadalmi életével kapcsolatos.

Egészítse ki a táblázat állításait a szöveg és ismeretei felhasználásával úgy, hogy megfeleljenek a megjelöléseknek! (Elemenként 0,5 pont.)

„A századfordulóra az Osztrák–Magyar Monarchia egységesülő piacába tagolódott magyar korona-országok relatív elmaradottságú mezőgazdasági területek tarka együtteséből fejlett élelmiszeriparral, magas kiviteli hányaddal rendelkező agrár-országokká fejlődtek. Az agrárország iparosodása nemhogy a mezőgazdasági jelleg visszaszorulásával járt volna együtt, sokkal inkább az élelmiszertermelés előtérbe kerülését eredményezte.

[...] a dualizmus egész időszakában [...] miközben a mezőgazdasági termelés éves növekedési tempója 1,7%-ra, az iparé pedig 4,2%-ra tehető, addig a mezőgazdasági termelékenység (az egy foglalkoztatottra jutó termelés) növekedési üteme évente 1,5%-os, az ipari termelékenység évi gyarapodása 2,3% volt. Miközben a mezőgazdasági termelékenységet alapjában továbbra is az élőmunka-felhasználás határozta meg, az ipari termelés növekedésében az extenzív iparosodás körülményei között is a döntő szerepet a tőkeigényes ágazatok játszották. Ennek következtében az iparosodás Magyarországon nemhogy nem szívta el a mezőgazdaságból a munkaerőt, de még a paraszti életformából kiszoruló földnélkülieket sem tudta egészében felszívni. Ez lett a századfordulón felerősödő kivándorlás egyik leglényegesebb ösztönzője.”

(Kövér György: *A piacgazdaság kiteljesedése. XIX. századi magyar történelem*)

	Állítások	Megjelölés	
		Igaz	Hamis
a)	A dualizmus korában a magyar gazdaság .....jellegű volt.	X	
b)	Az ipari fejlődés ..... szakaszban volt.		X
c)	Az ipar fejlődésének éves üteme ..... volt a mezőgazdaságnál.	X	
d)	A mezőgazdaság termelékenységét az ..... felhasználás határozta meg.	X	
e)	A gazdasági fellendülés olyan méretű volt, hogy minden munkavállalónak biztosított munkát, és így nem került sor tömeges		X
f)	A gazdasági átalakulás ellenére a magyar ..... szervezete lényegesen nem változott meg.	X	

3 pont	

8. A feladat a két világháború közötti diktatórikus rendszerekre vonatkozik.

Hasonlítsa össze a források és ismeretei alapján a nemzeti szocializmust és a sztálinizmust! Töltse ki a táblázatot a jellemző kulcsszavakkal!

I. „A náci pártban nem divat arról dönteni, hogy vajon a Führer hű-e az úgynevezett eszméhez vagy nem [...] Nálunk a Führer és az eszme egy, és minden párttagnak azt kell tennie, amit ő megparancsol, ő, aki megtestesíti az eszmét és egyedül ismeri annak végső célját. [...]”

II. „Az első kultúrák ott keletkeztek, ahol az árják találkoztak az alacsonyabb rendű népekkel, leigázták őket, rájuk kényszerítették akaratukat. [...] Az emberi kultúra egészét, a művészet, a tudomány, a technika minden eredményét, amit szemünk előtt látunk, árják hozták létre. [...] Minden, ami nem teljes értékű faj ezen a földön – gyom”.

III. „Hirtelen mindenki fölállt, tomboló taps tört ki: az egyik oldalajtón, amelyet a helyemről nem láthattam, a főtitkár lépett be. [...] A terem tapsolt, kiáltások hangzóttak. Az ováció sokáig tartott, talán tíz-tizenöt percig is. A főtitkár is tapsolt. Amikor a taps csendesedni kezdett, valaki elkiáltotta magát: Hurrá, éljen nagy vezérünk! – és kezdődött minden előlről.”

IV. „A termelési eszközök az egész társadalom birtokában vannak. A társadalom minden tagja elvégzi a társadalmilag szükséges munka bizonyos hányadát és igazolványt kap a társadalomtól bizonyos mennyiségű munka elvégzéséről.”

a) (Elemenként 0,5 pont.)

		Nemzeti szocializmus	Sztálinizmus
		Kulcsszó	
1.	Ideológiai, eszmei háttér		
2.	A hatalmi hierarchia felépítésének alapelve		

b) Határozza meg, hogy a két diktatúra Magyarországon mikor került hatalomra!

nemzeti szocializmus: ..... (év, hó) (1 pont)

sztaálinizmus: ..... (év) (1 pont)

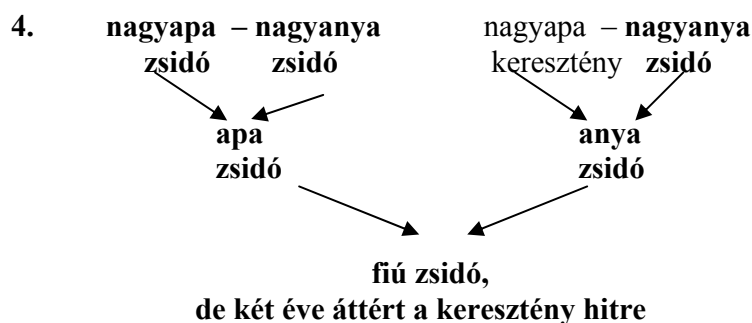
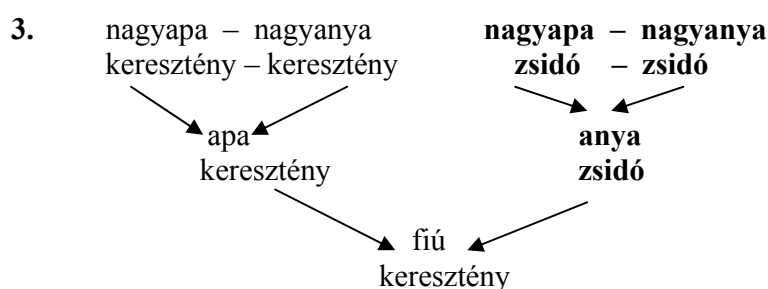
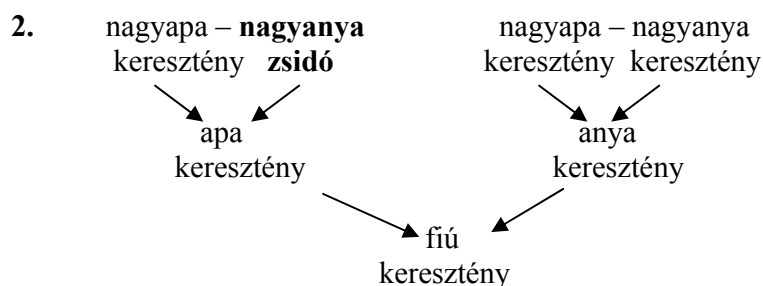
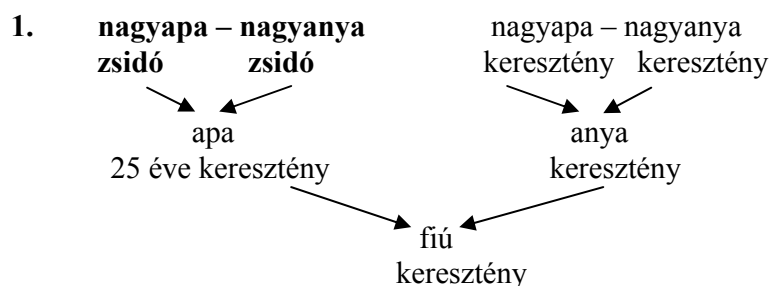
4 pont	

**9. A feladat a két világháború közötti magyarországi történelemre vonatkozik.
Oldja meg a feladatokat a forrás felhasználásával!**

a) Jelölje X-szel a táblázatban, hogy az 1940-ben végzett 4 orvos közül az akkori törvények kit (kiket) tekintettek állásra jelentkezőként zsidónak! (Elemenként 0,5 pont.)

I. § A jelen törvény alkalmazása szempontjából zsidónak kell tekinteni azt, aki ő maga vagy akinek legalább egyik szülője, vagy akinek nagyszülői közül legalább kettő a jelen törvény hatálybalépésekor az izraelita hitfelekezet tagja vagy a jelen törvény hatálybalépése előtt az izraelita hitfelekezet tagja volt, úgyszintén a felsoroltaknak a jelen törvény hatálybalépése után született ivadékait. [...] (részlet az 1939. évi XV. tc.-ből)

	Zsidónak tekintették	Nem tekintették zsidónak
1.		
2.		
3.		
4.		

b) A törvény milyen alapon határozta meg a zsidóságot? (1 pont)

.....

3 pont	

10. A feladat a II. világháború utáni magyar történelemmel kapcsolatos.

Válaszoljon a kérdésekre a forrás felhasználásával! (Elemenként 0,5 pont.)

„A minisztérium a Szövetséges Ellenőrző Tanács 1945. évi november hó 26-án kelt és a magyarországi német lakosság Németországba való áttelepítéséről szóló határozat [félmillió német nemzetiségű lakos kitelepítését írta elő] végrehajtásának tárgyában az 1945. évi XI. tc. 15.§-ában kapott felhatalmazás alapján a következőket rendeli.

1. §. Németországba áttelepülni köteles az a magyar állampolgár, aki a legutolsó népszámlálási összeírás alkalmával német nemzetiségűnek vagy anyanyelvűnek vallotta magát, vagy aki magyarosított nevét német hangzásúra változtatta vissza, továbbá az, aki a Volksbundnak, vagy valamely fegyveres német alakulatnak (SS) tagja volt.

3. §. (1) Az áttelepülésre kötelezett személyeknek – tekintet nélkül arra, hogy az ország területén vagy azon kívül tartózkodnak – minden ingatlan és ingó vagyonát a jelen rendelet hatálybalépése napjától kezdődően zár alá vettnek kell tekinteni, a tulajdonos (birtokos) ebből semmit el nem idegeníthet és azt meg nem terhelheti. A zár alá vett készletekből (élelmiszer, takarmány, tüzelő stb.) a tulajdonos (birtokos) csak a rendes háztartási és gazdasági szükségletének megfelelő mennyiséget használhatja fel.

(2) A zár alá vett vagyont leltározni kell. ...

(3) Azt, hogy az áttelepülésre kötelezett milyen ingóságokat vihet magával, a belügyminiszter állapítja meg.

(4) Az (1) bekezdésben foglalt tilalmak megszegése, valamint a zár alá vett vagyontárgyak megrongálása vagy megsemmisítése büntetett és büntetése tíz évig terjedhető fegyház.” (A németek kitelepítéséről szóló rendelet, 1945)

a) Határozza meg, kiket tekintettek német nemzetiségűeknek!

.....
 .....
 .....

b) Fogalmazza meg, mi történt a kitelepítendőök vagyonával!

.....

c) Gyűjtse össze, mely polgári szabadságjogokat sértette meg a törvény (kettőt említsen)!

.....

d) Fogalmazza meg, milyen elv alapján került sor a németek kitelepítésére!

.....

**e) A németek kitelepítésével párhuzamosan másokat telepítettek be az országba.
Kik voltak ők?**

.....

4 pont	

11. A következő feladat a fejlődő országokra és problémáikra vonatkozik.

Oldja meg a feladatokat a táblázat és ismeretei alapján! (Elemenként 0,5 pont.)

	A lakosság száma (millió fő)	1 km ² -re eső lakosság száma (fő/km ²)	A lakosság növekedési üteme (1995–2000)
Európa	728,9	69	0
Ázsia	3682,6	83	1,4
Afrika	784,4	26	2,4
Észak-Amerika	309,6	13	0,9
Közép- és Dél-Amerika	519,1	28	1,6
Ausztrália, Óceánia	30,4	4	1,3
Föld	6055,0	45	1,3

a) Nevezze meg a táblázat alapján, hogy mely földrajzi térségekre vonatkozik az alábbi kifejezés: „harmadik világ”!

– .....

– .....

– .....

b) A fejlődő országok melyik problémájára világít rá a táblázat utolsó oszlopa?

.....

c) Rajzolja körbe a térképvázlaton a legnagyobb népsűrűségű kontinenst!

d) Nevezzen meg egy, a „harmadik világra” vonatkozó további problémát!

.....

3 pont	

12. A feladat a magyarországi rendszerváltozással kapcsolatos.

Oldja meg a forráshoz kapcsolódó feladatot!

„1. Valódi népképviselést és többpártrendszert! Biztosítsák a választások szabadságát és tisztaságát!

2. Rendőrállam helyébe jogállamot. Érvényesüljenek az emberi jogok, legyen bírói függetlenség! [...]

5. Méltányos közteherviselést, a közkiadások társadalmi ellenőrzését. Szüntessék meg az egyéni és csoportos kiváltságokat, adják meg mindenkinek az emberhez méltó élet alapfeltételeit!

6. Ésszerű gazdálkodást, működő piacot, a tulajdonformák egyenjogúságát. Állítsák le a pénzemésztő és környezetpusztító nagyberuházásokat, szüntessék be a veszteséges vállalatok támogatását! [...]” (1989. március 15-i ellenzéki követelések)

a) Rendezze a forrásban szereplő követeléseket különböző szempontok szerint!

Egészítse ki a táblázatot két további szemponttal, illetve írja be az egyes szempontoknak megfelelő követelések sorszámait! (Elemenként 0,5 pont.)

Szempontok	A kiáltvány pontjai
a)	5.
b) politikai	
c)	

b) Válasszon ki a felsorolásból hármat, amelyek a rendszerváltozás okai voltak!
Választását aláhúzással jelölje! (Elemenként 0,5 pont.)

- Néhányan meggazdagodtak.
- A demográfiai helyzet romlott.
- A világpolitikai helyzet megváltozott.
- A szocialista gazdaság válságba került.
- Felgyorsult az urbanizáció.
- Nőtt a társadalmi elégedetlenség.

c) Fogalmazza meg egy mondatban, hogy politikai értelemben mit jelentett a rendszer-változás Magyarországon! (1 pont)

.....

.....

5 pont	

I. Egyszerű, rövid feladatok	Elérhető pontszám	Elért pontszám
1. A zsidó vallás	4	
2. A középkori céh	4	
3. Zsigmond külpolitikája	5	
4. Nagyhatalmi erőviszonyok	3	
5. Bocskai felkelés	3	
6. Gyarmattartók	3	
7. Polgári állam kiépülése	3	
8. Diktatúrák	4	
9. Zsidótörvények	3	
10. Németek kitelepítése	4	
11. A „harmadik világ”	3	
12. Rendszerváltozás Magyarországon	5	
Összesen	44	

---

 javító tanár

	Elért pontszám	Programba beírt pontszám
I. Egyszerű, rövid feladatok		

---

 javító tanár

---

 jegyző

Megjegyzések:

- Ha a vizsgázó a II. írásbeli összetevő megoldását elkezdte, akkor ez a táblázat és az aláírási rész üresen marad!
- Ha a vizsga az I. összetevő teljesítése közben megszakad, illetve nem folytatódik a II. összetevővel, akkor ez a táblázat és az aláírási rész kitöltendő!

TÖRTÉNELEM

EMELT SZINTŰ ÍRÁSBELI VIZSGA

2005. október 26., 8:00

II.

Időtartam: 150 perc

Pótlapok száma	
Tisztázati	
Piszkozati	

OKTATÁSI MINISZTERIUM

Fontos tudnivalók

Egyértelmű válaszokat adjon, egyértelmű jelöléseket alkalmazzon – javítás esetén is!
Válaszaiban **a lényeg** megfogalmazására törekedjen, **ne lépje túl a rendelkezésre álló helyet!**
Kérjük, **kék színű** tollat használjon!

A feladatok megoldásához tartsa szem előtt az alábbi javaslatokat!

- Olvassa el figyelmesen a feladatokat!
- Kövesse figyelmesen a feladatlapon utasításait!
- Tanulmányozza a feladatokhoz kapcsolódó forrásokat (kép, ábra, szöveg, térkép)!
- Használja minden feladat megoldásához a megengedett segédeszközöket: a Történelmi atlasz térképeit és a Magyar helyesírási szótárt!
- Válaszait gondos mérlegelés után, lehetőleg javítás nélkül írja le!

A szöveges, kifejtendő feladatok elkészítéséhez az alábbi munkamenetet javasoljuk:

1. Helyezze el időben és térben a feladatban megjelölt problémát!
2. Használja föl a feladat megértéséhez a forrásokat, illetve a Történelmi atlaszt!
3. Gyűjtse össze azokat az általános fogalmakat (fejlődés, változás, termelés stb.), illetve az adott korszakhoz kapcsolódó fogalmakat (pl. várjobbágy, céh, személyi kultusz), amelyekkel az adott probléma bemutatható!
4. Építse be fogalmazásába a forrásokból megszerzhető információkat, következtetéseket!
5. Ha szükséges, készítsen vázlatot, illetve pizkozatot!
6. Tárja föl a probléma előzményeit, okait, következményeit!
7. Fogalmazzon meg feltételezéseket, magyarázatokat!
8. Építse be mondanivalójába önálló ismereteit (pl. nevek, évszámok), nézőpontját, véleményét!
9. Ügyeljen arra, hogy mondatai világosak legyenek!
10. Szerkessze meg szövegét, és figyeljen a helyesírási szabályokra is!

Tájékoztató:

Az esszé javításának szempontjai:

- a feladat megértése,
- megfelelés a tartalmi követelményeknek,
- a válasz megszerkesztettsége, logikussága, nyelvhelyessége.

Eredményes munkát kívánunk!

Olvassa el figyelmesen!

A következő feladatok közül összesen **négyet** kell kidolgoznia.

Az alábbi szabályok alapján kell választania:
kidolgozandó:

kettő rövid és **kettő** hosszú feladat, amelyek közül **mindegyik más-más korszakra** és legalább **kettő a magyar történelemre** vonatkozik.

Tanulmányozza figyelmesen a feladatokat!

	Sorszám	Korszakok, témák	A feladat típusa
Egyetemes történelem	13.	Görög történetírás	rövid
	14.	Frank birodalom	hosszú
	15.	Avilággazdaság átrendeződése	rövid
	16.	Nemzeti szocializmus Németországban	hosszú
Magyar történelem	17.	Nagy Lajos törvényei	rövid
	18.	Kalandozások	hosszú
	19.	Állami oktatáspolitiká	rövid
	20.	A dualizmus társadalma	hosszú
	21.	Háborúellenes törekvések	rövid
	22.	Magyarország az 1990-es években	hosszú

A feladatok tanulmányozása után **karikázza be a választott feladatok sorszámát!**

Ellenőrizze választása helyességét az alábbi táblázat kitöltésével!

A feladatválasztás szempontjai	Igen
Négy feladatot választott?	
Legalább két magyar történelmi feladatot választott?	
Legalább egy egyetemes történelmi feladatot választott?	
Két rövid és két hosszú feladatot választott?	
Mind a négy kiválasztott feladata különböző korszakból való? (A táblázatban a korszakokat a kettősvonal választja el.)	
Egyértelműen jelölte feladatválasztásait?	

A feladatok közül **csak a választott négyet dolgozza ki**, a többit hagyja üresen!

A válaszok elkészítése során **fogalmazvány** (piszkozat) készíthető!

13. A feladat az ókori Görögországgal kapcsolatos.

(rövid)

Mutassa be a források és ismeretei alapján, miként értékeli a két szerző az athéni demokráciát! Elemezze az eltérő vélekedések okait!

„Olyan alkotmánnyal élünk, amely nem igazodik szomszédaink törvényei után, s inkább mi magunk szolgálunk például, mintsem hogy utánoznánk másokat. A neve pedig, mivel nem kevesekre, hanem a többségre támaszkodik: demokrácia. Törvényeink szerint a személyes ügyeket tekintve, mindenki egyenjogú, de ami a megbecsülést illeti, hogy a közösség előtt kinek miben van jó híre, itt nem a társadalmi helyzet, hanem a kiválóság ér többet, és ha valaki olyasmire képes, ami a város javára van, szegény sorsa és így jelentéktelen társadalmi rangja nem áll útjában. A szabadság szellemében intézzük el közügyeinket, és mindennapi tevékenységeink során nem válunk gyanakvókká egymással szemben, nem haragudva meg szomszédunkra, ha egyszer a maga kedve szerint cselekszik, és nem öltve szemrehányó tekintetet, ami, bár nem büntetés, mégis rosszul esik neki. Ilyen nyíltszívűek vagyunk a magunk közötti érintkezésben, azt azonban, amit az állam parancsolt, elsősorban tiszteletből nem merjük áthágni, engedelmeskedve azoknak, akik éppen az élén állnak, és a törvényeknek, különösképpen azoknak, amelyek az igazságtalansággal sújtottakat védik, és azoknak, amelyek bár íratlanok, megsértésüket gyalázatnak tekinti.”
(*Thuküdidész: A peloponnészoszi háború*)

„Ami az athéni kormányt illeti, azt ugyan nem helyeslem, hogy az alkotmánynak ezt a formáját választották, mert ezzel a választásukkal egyúttal azt is választották, hogy a hitványoknak jobban menjen a dolguk, mint az előkelőknek, ezért tehát nem helyeslem. De viszont, hogy – ha már egyszer így határoztak – alkotmányukat jól őrzik, és egyébként helyesen járnak el, még ha a többi görögök úgy látják is, hogy hibáznak – ezt ki fogom mutatni. Először is azt mondom, hogy nézetem szerint ott méltán kapnak többet a szegények és a nép, mint a nemesek és a gazdagok, azért, mert a nép hajtja a hajókat, s adja meg az államnak a hatalmat; hiszen a kormányosok, a hajóparancsnokok és alparancsnokok, másodkormányosok, hajóácsok – ezek adják meg az államnak a hatalmat, sokkal inkább, mint a nehézfegyverzetűek, a nemesek és az előkelők. Minthogy tehát így áll a dolog, méltányosnak látszik, hogy mindenki részesedjék a tisztségekben, részint a most szokásos sorsolás, részint a kézfeltartással való választás révén, s hogy minden polgár, aki csak akar, szólhat a nyilvánosság előtt.

Aztán valahány tisztség van, mely, ha jó kezekben van, boldogulást, ha nem jó kezekben, veszedelmet hoz az egész népre – ezekben a tisztségekben a nép nem is kíván részesedni. Úgy gondolják, hogy nem kell sorshúzás útján részesedniök sem a sztratégosz, sem a hipparkhosz tisztségében, hiszen tudja a nép is, hogy több haszon van abból, ha nem maga látja el ezeket a hivatalokat, hanem hagyja, hogy a legtekinélyesebbek lássák el. Hanem valahány tisztség van, amely fizetéssel jár és hasznot hoz a házhoz, azokat a nép törekszik betölteni.

Azután itt van, amin a gyermekek is csodálkoznak, hogy mindenütt több előnyt biztosítanak a hitványoknak és szegényeknek, a népből való embereknek, mint az előkelőknek, de mindjárt kiderült, hogy éppen ezzel őrzik meg a demokráciát. Mert, ha a szegényeknek, a népből valóknak, a kisembereknek jól megy dolguk, és az ilyenek tömeggé lesznek, gyarapítják a demokráciát, ha viszont a gazdagoknak és előkelőknek menne jól a dolguk, úgy a népből való emberek éppen a saját magukkal szemben álló pártot erősítenék.” (*Pszeudo-Xenophón: Az athéni állam*)

Szempontok	Elérhető	Elért
	pont	
Feladatmegértés	4	
Tájékozódás térben és időben	4	
Szaknyelv alkalmazása	4	
Források használata	6	
Eseményeket alakító tényezők feltárása	8	
Megszerkesztettség, nyelvhelyesség	2	
Összpontszám	28	
	OSZTÓSZÁM 4	
Vizsgapont	7	

14. A feladat a Frank Birodalommal kapcsolatos. (hosszú)

Mutassa be a forrásszemelvények és ismeretei felhasználásával a Frank Birodalom kialakulásának főbb állomásait, és a frank uralkodói hatalom változásának jellemzőit! Elemzésében tekintse át a két uralkodó között eltelt időszak változásainak okait! Használja a Történelmi atlaszt!

„Ebben az időben Chlodovecus (Klodvig) serege számos egyházat kifosztott, mivel ő maga ekkor még a pogány tévelygéseknek volt a rabja. Tehát valamelyik templomból egy csodálatosan nagy és szép kelyhet ragadott el az ellenség az egyházi szolgálat egyéb ékességeivel együtt. Ennek az egyháznak a püspöke pedig a királyhoz küld, és azt kéri, hogyha már mást nem kaphat vissza s szent edényekből, legalább azt a kelyhet kaphassa vissza az egyház. Mikor a király ezt hallotta, így szól a követségnek: „Gyere utánunk Sexonae-ba (Soissons), mert ott fogjuk szétosztani mindazt, amit

szereztünk. És ha a sors nekem juttatja azt az edényt, teljesítem a szentatya kérését.” Szavaival az előbbi kehelyre célzott. Mikor a király ezeket mondotta, a józanabb gondolkodásúak így válaszoltak: „Mindaz, amit itt láttunk, a tied dicső királyunk, de még mi magunk is uralmad alá tartozunk. Most tehát tégy tetszésed szerint, hiszen senki sem szegülhet ellen hatalmadnak. Mikor pedig ezek így beszéltek, egy könnyelmű, gyűlölködő, hirtelen haragú ember hangos kiáltással magasba emelte harci bárdját, belevágta a kehelybe és így szólt: „Ebből ugyan nem kapsz, csak amit igaz úton kisorsolunk.” Erre mindenki elámult, de a király szelíd tőrrel magába fojtotta a sérelem miatt érzett neheztelését. Fogta a kelyhet, visszaadta az egyházi küldötteknek, de a lelke mélyén nem feledkezett meg a sértésről.

Egy év elteltével megparancsolta, hogy egész serege teljes fegyverzetben vonuljon fel és Mars mezején mutassa meg fegyvereinek csillogását. Miközben végigjárta a sorokat és odaért a kehely széthasítójához, így szólt hozzá: „Senki sem hanyagolta el fegyvereit úgy, mint te. Nem is jó a te dárdád, kardod meg bárdod semmire!” Ezzel kikapta kezéből harci bárdját és a földhöz vágta. Mikor az egy kissé lehajolt, hogy felvegye, a király magasba lendítette karját és csatabárdjával széthasította a fejét. Ezt tetted te is Sexonae-ban azzal a kehellyel – mondotta. Így pusztult (megsértője), a többiek pedig haza parancsolta, de tettével, nagy félelmet keltett maga iránt.

Sokat háborúskodott, sok győzelmet aratott. Uralkodásának tizedik évében (491) haddal támadt a thoringusokra (Thüringia lakói) és fennhatósága alá terjesztette őket.” (*Tours-i Gergely: A frankok egyháztörténete*)

„(...) De valójában a (királynak) már régtől fogva nem volt semmi hatalma és a pusztai királyi címen kívül semmi más tekintetben nem volt tündöklő jelenség, mert az államkincstár és az államhatalom a palotanagyok kezében volt, akiket majordomusoknak (...) neveztek, és akiknek személyében a birodalom feletti legfőbb hatalom egyesült. A királynak nem maradt más hátra, mint hogy csupán a királyi névvel megelégedve, hosszú hajjal, lecsüngő szakállal üljön a trónon, és úgy tegyen, mintha csakugyan ő volna az uralkodó, meghallgassa a mindenünnen érkező követeket, és távoztukkor közölje velük látszatra önálló elhatározását, valójában azt, amire kioktatták vagy éppen amit megparancsoltak neki.” (*Einhard – Nagy Károly élete – leírása a késő Meroving korról*)

„749. év. Burghardus würzburgi püspököt és Foldarus káplánt elküldték Zakariás pápához, terjesszenek elő kérést a frank királyokra vonatkozóan, akik ebben az időben nem rendelkeztek királyi hatalommal [...] a pápa azt üzenté Pippinnek, hogy helyesebb, ha a hatalom birtokosát nevezik királynak, nem pedig azt, aki királyi hatalom nélkül maradt, és hogy a rend meg ne zavarodjék, apostoli jogánál fogva azt parancsolta, hogy Pippin legyen a király.” (*Annales Regni Francorum*)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Szempontok	Elérhető	Elért
	pont	
Feladatmegértés	8	
Tájékozódás térben és időben	4	
Szaknyelv alkalmazása	6	
Források használata	10	
Eseményeket alakító tényezők feltárása	12	
Megszerkesztettség, nyelvhelyesség	8	
Összpontszám	48	
	OSZTÓSZÁM 3	
Vizsgapont	16	

15. A feladat a XX. századra vonatkozik.

(rövid)

Mutassa be a források és ismeretei alapján a világgazdaság átrendeződését az első világháború végétől 1929-ig! Térjen ki a háború gazdasági következményeire és az 1920-as évek gazdasági konszolidációjára!

Az árak növekedése Európában 1923-ban (a háború előtti szint = 1)	
Franciaország	7
Ausztria	14 000
Magyarország	23 000
Lengyelország	2 500 000
Oroszország	4 000 000 000
Németország	1 000 000 000 000 000

A világ ipari termelésének megoszlása (%)			
	1900	1913	1928
Nagy-Britannia	18,5	13,6	9,9
USA	23,6	32,0	39,3
Németország	13,2	14,8	11,6
Franciaország	6,8	6,1	6,0
Oroszország	8,8	8,2	5,3
Oszták-Magyar Monarchia	4,7	4,4	-
Olaszország	2,5	2,4	2,7

16. A feladat a XX. századi Európával kapcsolatos.

(hosszú)

Mutassa be a források és ismeretei alapján a nemzeti szocialista ideológia jellemző vonásait és az NSDAP szerepét az egypárti diktatúra működtetésében!

„A természet nem tűri a gyöngébb egyedeknek az erősebbekkel való közösülését és még kevésbé engedi meg, hogy a magasabb rendű faj az alacsonyabb rendű fajjal olvadjon egybe, mert különben egy csapással kárba vész az egész, talán évezredes munkája.

A történelemből leszűrt tapasztalataink ezt számtalanszor igazolják. Ijesztő határozottsággal mutatja a történelem, hogy az árja fajoknak alacsonyabb rendű népekkel való vérkeveredése mindig a kultúrnívó süllyedését jelentette. A legnagyobbbrészt germán elemekből álló Észak-Amerika lakossága, mely csak kis mértékben keveredett más elemekkel, más kultúrával rendelkezik, mint Közép- és Dél-Amerika, ahol a főleg latin bevándorlók gyakran erősen keveredtek a bennszülöttekkel. Már ez a példa is eléggé világosan és határozottan szemlélteti a faji keveredés kihatását. Az amerikai kontinens fajilag tiszta germán lakossága uralkodik a földrészen és ura marad mindaddig, míg nem esik a vérfertőzés bűnébe.” (Adolf Hitler: *Mein Kampf*)

„1. Követeljük, hogy a népek önrendelkezési joga alapján valamennyi német Nagy-Németországban egyesüljön.

2. A német nép számára más nemzetekkel azonos jogokat követelünk. Követeljük a versailles-i és a st. germain-i békeszerződések hatályon kívül helyezését.

3. Népünk ellátásának biztosítására és népfeleslegünk betelepítésére területet és földet követelünk.

4. Csak az lehet állampolgár, aki néptárs. Csak az lehet néptárs, akinek ereiben tiszta vér folyik, vallásra való tekintet nélkül. Éppen ezért zsidó nem lehet néptárs.

6. Csak állampolgárnak lehet meg az a joga, hogy az állam vezetéséről és törvényeiről dönthessen. Éppen ezért követeljük, hogy mindenféle közhivatalt, akár tartományi, akár községi funkcióról van szó, csak állampolgár tölthessen be. (A *Nemzeti Szocialista Német Munkáspárt, az NSDAP programjából, 1922*)

„Nézzé, a munkások tömegei nem akarnak egyebet, mint kenyeret és játékot, nem értenek meg semmiféle ideált, és mi sohasem számolhatunk azzal, hogy a munkásokat jelentékeny mértékben megnyerjük. Mi egy új uralkodócsoporthoz akarunk kiválasztani, amelyet nem valami együttérzési morál vezérel, hanem amely tisztában van azzal, hogy az ő fajisága alapján jogában áll, hogy uralkodjék, és amely ezt az uralmat a széles tömegek felett könyörtelenül fenntartja és biztosítja.” (Hitler egy pártbeli ellenfelével vitatkozva, 1931-ben)

„Németország csak akkor lesz igazán Németország, ha egész Európa német lesz. Amíg nem leszünk Európa urai, csak tengődni fogunk. Németország – Európa [...] szükségünk van Európára és gyarmataira.” (Hitler)

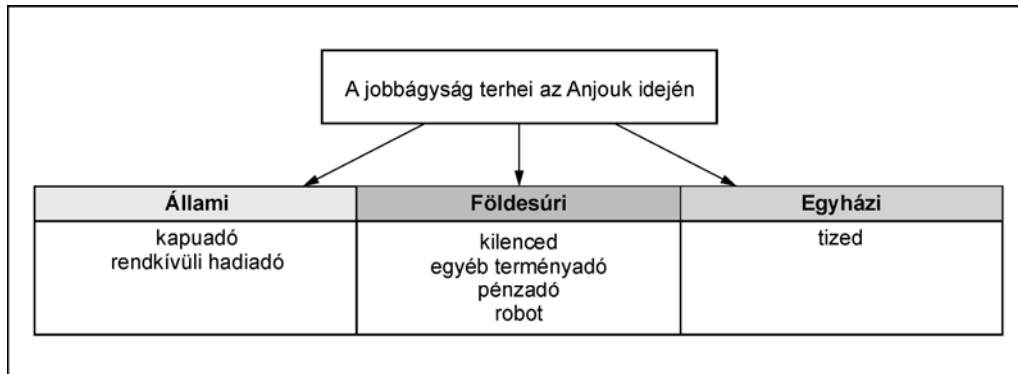

17. A feladat a középkori Magyarországra vonatkozik.

(rövid)

Mutassa be a források és ismeretei segítségével a XIV. század közepének magyar társadalmi átalakulását! Utaljon a gazdaság változására az Árpád-korhoz viszonyítva!

Előbeszéd:

4. § „[...]jelen levelünk rendén mindenkinek tudomására akarjuk hozni, hogy országunk főpapjainak, báróinak, valamint előkelőinek és nemeseinek gyülekezete és ugyanaz a közönsége [...] megújítás és megerősítés végett elénkbe terjesztették boldog emlékezetű őszünknek és elődünknek [...] második András úrnak [...] saját arany pecsétével megerősített kiváltságlevelét [...]

9. § Mi tehát királyi kegyelmünkkel meghallgatván mondott országunk főpapjainak, báróinak, előkelőinek és nemeseinek a kérését, miután fontolóra vettük és emlékezetünkben megújítottuk az ő hű engedelmségüket és legőszintébb szolgálatkészességüket [...]

11. § Kivéve egyedül a kiváltságból kizárt [...] egy cikkelyt, tudniillik ezt: „Hogy az örökösök hátrahagyása nélkül elhaló nemeseknek jogukban és szabadságukban áll az egyházak, avagy tetszésük szerint mások részére, élők közt vagy halál esetére adakozni, hagyományt tenni, birtokaikat eladni vagy elidegeníteni.” Sőt ellenkezőleg [...] ne legyen joguk ezt megtenni, hanem birtokaik jog és törvény szerint, tisztán és feltétlenül, minden ellentmondás nélkül, legközelebbi atyafiaikra és nemzetségeikre háromoljanak [...]

VI. törvénycikk

Ezenkívül minden, bármely néven nevezendő szabad községben, valamint az udvarnoki és királynői községekben levő összes szántóvető és szőlőbirtokos jobbágyaitól (kivéve a falakkal bekerített városokat) minden terményüknek és boruknak kilencedt beszedetjük és a királyné asszony is be fogja szedetni. És a főt nevezett bárók és nemesek bármely birtokaikon levő minden szántóvető és szőlővel bíró jobbágyoktól ezek minden terményének és borának kilenced részét a maguk szükségére hasonlóképen hajtsák és szedik be.

2. § És akik a mondottak beszédese tekintetében másként járnak el, az olyan ellenszegülőknél és a jelen rendeletünket megszegőknél birtokain a terményeknek és bornak ama kilenced részét minden lejjebb szállítás és leengedés nélkül mimagunk fogjuk saját használatunkra behajtani [...]

XI. törvénycikk

Ugyanazon nemeseknek kérésébe is beleegyeztünk: hogy az országunk határai közt lakó valódi nemesek még az országunk határai közt fekvő hercegi tartományokban levők is, megannyian ugyanazon egy szabadsággal éljenek.

XII. törvénycikk

A kamaranyereséget a Dráva, Száva folyók között lakó, valamint a pozsegai és valkói nemesek is országunk más valódi nemesével egyaránt tartoznak fizetni [...]

2. § [...] miként országunk más részeinek többi nemesei, ők is szabadok és mentesek maradjanak bármínemű egyéb adók kirovásától [...]

XVIII. törvénycikk

Országlakosainknak, a városokban, szabad községekben, a király, királynő, a főpapok, bárók és más nemesek területén és birtokaiban levő jobbágyait, régi tetteikért nem szabad sem személyükben, sem vagyonokban akadályoztatni, letiltani és letartóztatni [...] *(Részletek az 1351. évi törvényekből)*

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Szempontok	Elérhető	Elért
	pont	
Feladatmegértés	4	
Tájékozódás térben és időben	4	
Szaknyelv alkalmazása	4	
Források használata	6	
Eseményeket alakító tényezők feltárása	8	
Megszerkesztettség, nyelvhelyesség	2	
Összpontszám	28	
	OSZTÓSZÁM 4	
Vizsgapont	7	

18. A feladat a középkori Magyarország korai történetére vonatkozik. (hosszú)
Mutassa be a források és ismeretei segítségével a magyar kalandozó hadjáratok célját, a sikerek és kudarcok okát! Értékelje a magyarokról kialakított eltérő vélemények okait!

„A magyar kalandozások céljával kapcsolatban Kellner megállapítja, hogy a [...] magyar támadások elsősorban kolostorok és templomok ellen irányultak, ahonnét arany, ezüst és más kincseket zsákmányoltak. A nemesfém tárgyak mellett fontos bevételi forrás volt a védelmi pénz, amelyet béke fejében fiztettek ki. Egy harmadik lehetőségként kínálkozott a foglyok kiváltásáért követelhető váltságdíj. Az elfogott emberek egy részét a Kárpát-medencébe hurcolták, ahol szolgaként alkalmazták őket. Összefoglalásként Kellner megállapítja, hogy a magyarok [...] általában a zsákmányért indítottak háborút [...] Ez a megközelítés meglehetősen egyoldalú, hiszen [...] a magyar kalandozások többsége mögött nyugati felkérés állt, tehát a nyugati uralkodók a magyarokat egymás elleni harcaikban használták fel.” (Zimonyi István: *Magyar kalandozások a Nyugat szemével*)

„Az Úr testet öltésének 889. évében a magyarok igen vad és minden szörnyetegnél kegyetlenebb népe [...] Természetük döllyfős, lázadó [...] Mindig hajlamosak idegen elleni vagy otthoni felkelésre; természetüknél fogva hallgatagok, készebbek cselvételre, mint a beszédre.” (Regino prümi apát)

„A magyarok [...] pogány és igen kegyetlen népe Itáliába jött, gyújtogatva és rabolva mindent elpusztított, az emberek legnagyobb részét leöldöste, de sokakat fogolyként életben is tartott.” (Velencei krónika a 899. évi kalandozásról)

„A magyarok népe vadságát csaknem minden nemzet tapasztalta [...] A türkök hátat fordítva, mintha megfutamodnának, serényen kilőtt nyilaikkal igen sokat leterítettek.” (Liudprand: *Antapodosis*)

„Nem emlékszem, hogy valaha is vidámabb embereket láttam volna a mi kolostorunkban, mint a magyarok. Ételt és italt ugyanis a legnagyobb bőséggel adtak [...]” (Sankt Gallen-i Történetek)

„[...] Azt készséggel elismerem, mint magánembert nem töltenek el büszkeséggel a magyarok pusztításai szerte Európában, de [...] felelőssé sem tettem elődeinket. Ők azt tették, amit akkor, abban a történeti helyzetben, olyan létformák között tenniük kellett.” (Kristó Gyula történész)

„Ámde szólni fogunk a türkök szervezetéről és harcrendjéről [...] Ez a nép [...] a fáradalmat és nehézségeket derekasan tűri, dacolnak a hőséggel és faggal és a szükségekben való egyéb nélkülözéssel, mint afféle nomád nép [...] Fegyverzetük kard, bőrpáncél, íj és kopja, s így a harcban legtöbbjük kétféle fegyvert visel, vállukon kopját hordanak, kezükben íjat tartanak, és amint a szükség megkívánja, hol az egyiket, hol a másikat használják. Üldöztetés közben azonban inkább íjukkal szerzik meg az előnyt. [...] Jobbára a távolharcban [...] a szétszóródó harci alakulatokban lelik kedvüket.” (Részlet Bölcs Leó bizánci császár *Taktika* című művéből)

Szempontok	Elérhető	Elért
	pont	
Feladatmegértés	8	
Tájékozódás térben és időben	4	
Szaknyelv alkalmazása	6	
Források használata	10	
Eseményeket alakító tényezők feltárása	12	
Megszerkesztettség, nyelvhelyesség	8	
Összpontszám	48	
	OSZTÓSZÁM 3	
Vizsgapont	16	

19. A feladat a XVIII. századi Magyarországra vonatkozik.

(rövid)

Mutassa be, hogy miként tükrözi a felvilágosult abszolútizmus vonásait a Mária Terézia által kiadott *Ratio Educationis*!

„A skolasztika és verbalizmus hosszú uralmát már előzőleg kezdték újféle törekvések fellazítani. Most a *Ratio* – a következő lépcsőfokon – mintha egyszerre, szinte enciklopédikus igényel próbálna megmarkolni mindent, ami a józan és hasznos állampolgár gyakorlati tájékozódását az élet különböző területein, különösen az állami és gazdasági viszonyokban minél gyorsabban elősegítheti. Erősítette és korszerűsítette – helyesen – a matematikai és természettudományi oktatást. Bevezetett új tárgyakat. De ugyanakkor – részint az egykori elvont spekulációk, részint a latin formalizmus ellenhatásaként – egy sor olyan gyakorlati, mindennapi részletismeretet is az ifjakba kívánt tölteni, amelyet azok utóbb, szükség esetén másoktól vagy akár maguktól is megtanulhattak, ha inkább minőségileg nevelik őket új, gyakorlatibb gondolkozásra a világ dolgait illetően.

Mindennek ellenére azt kell mondanunk, hogy a *Ratio* jelentős lépést tett előre. Elsősorban éppen a korszerű matematikai, természet- és honismereti és gazdasági tárgyak oktatása terén. A matematikára a korábbinál nagyobb súlyt helyezett, mindenütt gyakorlati hasznosságára figyelve. Elemi fokon a számtan oktatása – amelyet az 1771-i összeírás idején a falusi iskolákban helyenként még mint járulékos, szinte szokatlan jelenséget külön megemlítenek – tulajdonképpen ettől kezdve vált minden iskola számára kötelezővé, rendszeressé, a főbb helyeken némi mértan és rajz kíséretében, elsősorban a háztartás, a kézműipar és az egyszerűbb árucseré szükségleteit véve alapul.

A kormányzat az új tanulmányi rendszert s vele az állam, közelebbről a királyi főigazgatók felügyeleti jogát a nem katolikus iskolákra is ki akarta terjeszteni. Az állami katolikus iskolákat pedig megnyitni nem katolikus diákok előtt is. A *Ratio* tehát a vallás terén már a tolerancia elvét képviselte. A tanároknak szigorúan meg hagyta, hogy diákjaikkal valláskülönbség nélkül, mind egyformán bánjanak, s hogy őket mint »egyazon országnak állampolgárait« egymás iránti »szeretetre és egyetértésre buzdítsák s az egyetértés megzavaróit szigorúan megbüntessék« (64. §).”
(Kosáry Domokos: *Művelődés a XVIII. századi Magyarországon*)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

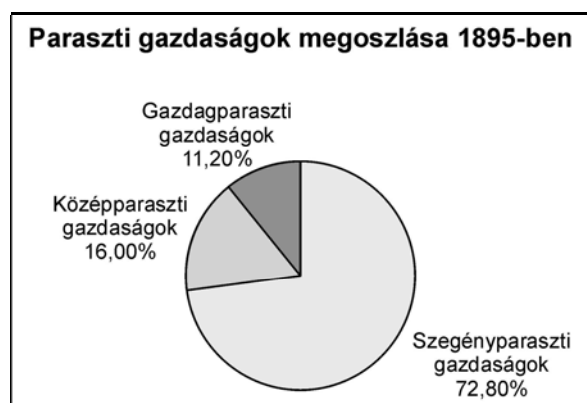
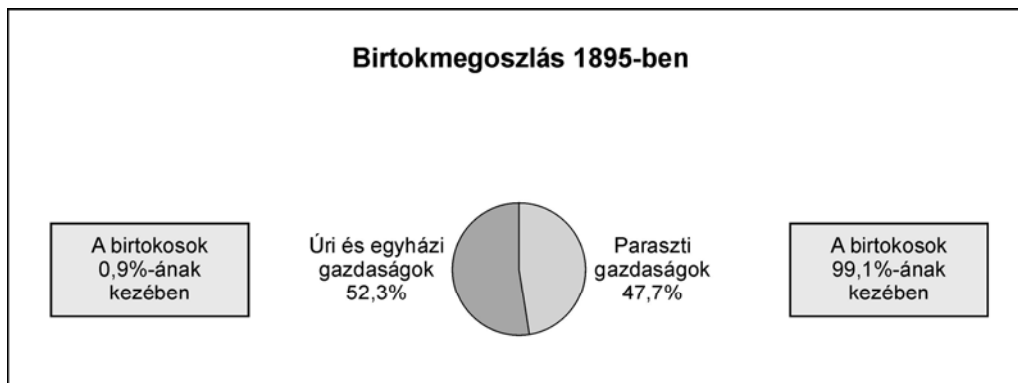

Szempontok	Elérhető	Elért
	pont	
Feladatmegértés	4	
Tájékozódás térben és időben	4	
Szaknyelv alkalmazása	4	
Források használata	6	
Eseményeket alakító tényezők feltárása	8	
Megszerkesztettség, nyelvhelyesség	2	
Összpontszám	28	
	OSZTÓSZÁM 4	
Vizsgapont	7	

20. A feladat a dualizmus korszakára vonatkozik.

(hosszú)

Ismertesse a dokumentumok és ismeretei segítségével a parasztság társadalmi szerkezetét a dualizmus korszakában! Tárja fel az egyes rétegek gazdasági-társadalmi szerepét és életmódjuk jellegzetességeit!

„Az ezredéves szokások megörökölték, levethetni-e az ily szokásokat néhány év alatt?” (Táncsics Mihály)

„A magyar paraszt megszokta, hogy csak annyit dolgozik, amennyire élete fenntartásához múlhatatlanul szüksége van. Ha szükségének kiállítása többbe kerül, többet, ha kevesebbe, akkor kevesebbet dolgozik.” (Keleti Károly)

„Nem a legszegényebbek vándorolnak ki; ezeknek útiköltségük sincs, energiájuk is hiányzik egy ily nagy vállalkozáshoz. A cél mindig csak kettő: adósságtörlesztés és földvásárlás.” (Egy kortárs megfigyelő)

Magyarország lakosságának vándorlási vesztesége (1880–1910)	
Év	Vándorlási veszteség (fő)
1880.	310 000
1890.	208 000
1900.	151 000
1910.	527 000
A korszakban	1 197 000

Parasztcsalád a század végén

Kubikusok

Föld kiszívja az életünk.
 Ásó töri a tenyerünk,
 Lyukas ingünk, lyukas gatyánk,
 Az Isten se gondol miránk.

Kubikus rigmus

„Felnőtt férfi idénymunkás havi járandósága egy 1906-ban kötött szerződés szerint: némi készpénz, 20 kg búza, 40 kg rozs, 5 liter bab, 5-5 kg hús és szalonna, 5 liter pálinka, 2 kg só, 2 liter ecet, tűzifa. [...]

21. A feladat a II. világháború időszakáról szól.

(rövid)

Fejtse ki, hogy a II. világháború idején milyen lehetőségei és korlátai voltak hazánkban a háborúellenes erők tevékenységének!

„Ebben a pillanatban csak az lehet a feladatunk, hogy a nemzetet a háború felidézte súlyos válságon keresztülvezessük, és a nemzetnek a békét visszaszerezzük [...] aztán a nemzeti függetlenség megóvását, a népképviselői kormányzatát, a pártokban szervezett közvélemény uralmát, a polgári és lelkiismereti szabadságot, a jogeszmék, a keresztény kultúrának, az emberiségnek, az emberi méltóságnak mindenek felett való megbecsülését kell megteremtünk.” (Részlet Rassay Károlynak, a liberális polgári ellenzék legtekintélyesebb vezetőjének 1943 augusztusában a főváros közigazgatási bizottságának ülésén elhangzott felszólalásból)

„Szükséges, hogy a ma különálló pártokban elhelyezkedett, vagy párton kívüli demokratikusan gondolkodó polgári politikusok egységes politikai frontot alakítsanak, és így a nemzet politikai szétesését megakadályozzák, az ország közrendjét biztosítsák, és demokratikus népi politikai alapon készítsék elő a közügyek vezetését.” (Részlet a Pro Memoriából [Emlékeztetőből], a Demokratikus Polgár Szövetség [németellenes polgári irányzatok szövetsége] alakuló iratából 1943 őszén)

„A magyar nép követeli az azonnali különbékét! Csak ez mentheti meg Magyarországot. [...] Szükséges a demokratikus mozgalmak vezetőinek együttműködése, de nem elég. A tömeg erejével kell súlyt adnunk és érvényt szereznünk a nemzet elemi érdekeinek.

El kell távolítanunk a Kállay-kormányt! Nemzeti kormányt kell alakítanunk, amely a nemzet erejére támaszkodva – magyar politikát folytat. Amely kormány azonnal békét köt és véget vet az értelmetlen áldozatoknak, megtisztítja a magyar hadsereget a fasiszta árulóktól és Hitler kémeitől.” (A Békepárt felhívása a magyar néphez. 1943. július vége)

„Nem nézhetjük tétlenül, ölbe tett kézzel, hogyan sodor bennünket végső romlásba a németek oldalán néhány elvakult kalandor. Nem tűrhetjük, hogy Magyarország az eljövendő béketárgyalásokon a népek szégyenpadjára kerüljön, és a nemzetet új, még rosszabb Trianon sújtja. [...] Éppen ezért mi, e galádul elárult és idegenek prédájára vetett ország föld alá kényszerült demokratikus pártjai új szabadságharcot, új népháborút hirdetünk. Megteremtjük a magyar szabadságharc széles harci egységét, a Magyar Frontot!

A Magyar Front programja: a német hódítók és cinkosaik kiverése, béke a szövetségesekkel, s a minden ízében demokratikus, szabad Magyarország alapjainak lerakása.” (A Magyar Front kiáltványa a magyar nemzethez. Budapest, 1944. június)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Szempontok	Elérhető	Elért
	pont	
Feladatmegértés	4	
Tájékozódás térben és időben	4	
Szaknyelv alkalmazása	4	
Források használata	6	
Eseményeket alakító tényezők feltárása	8	
Megszerkesztettség, nyelvhelyesség	2	
Összpontszám	28	
	OSZTÓSZÁM 4	
Vizsgapont	7	

22. A feladat az 1990-es évek Magyarországhoz kapcsolódik. (hosszú)
Tárja fel a források felhasználásával, hogy a rendszerváltozásnak milyen politikai, gazdasági és társadalmi következményei lettek!

„2. § (1) A Magyar Köztársaság független, demokratikus jogállam.

33. § (3) A miniszterelnököt a köztársasági elnök javaslatára az Országgyűlés tagjai többségének szavazatával választja. A miniszterelnök megválasztásáról, továbbá a Kormány programjának elfogadásáról az országgyűlés egyszerre határoz.

39/A. § (1) A képviselők legalább egyötöde a miniszterelnökkel szemben írásban – miniszterelnöki tisztségre jelölt személy megjelölésével – bizalmatlansági indítványt nyújthat be. A miniszterelnökkel szemben benyújtott bizalmatlansági indítványt a Kormánnyal szemben benyújtott bizalmatlansági indítványnak kell tekinteni. Ha az indítvány alapján az országgyűlési képviselők többsége bizalmatlanságát fejezi ki, az új miniszterelnöknek jelölt személyt megválasztottnak kell tekinteni.” (Részletek a Magyar Köztársaság Alkotmányából.)

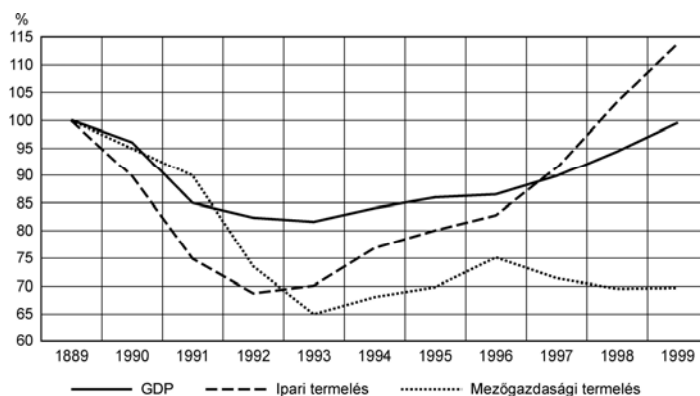

Az országgyűlési választások eredményei 1990–1998.									
Év	A parlamenti mandátumok megoszlása (%)								Parlamentbe be nem jutott pártok listás szavazatainak aránya (%)
	Fidesz	FKGP	KDNP	MDF	MIÉP	MSZP	SZDSZ	Egyéb*	
1990.	5,70	11,40	5,40	42,75	–	8,55	24,35	1,85	15,86
1994.	5,18	6,74	5,70	9,84	–	54,14	17,88	0,52	12,71
1998.	38,34	12,44	–	4,40	3,63	34,72	6,22	0,25	20,59

*1990-ben és 1998-ban a függetlenek, 1994-ben az Agrárszövetség és a Liberális Szövetség – Vállalkozók Pártja mandátumarányát jelenti.

„A Megállapodással egyrésről Magyarország, másrésről a Közösség és annak tagállamai között társulás létesül. Ennek a társulásnak a célja az, hogy [...] fokozatosan szabadkereskedelmi övezetet létesítsen Magyarország és a Közösség között [...]” (1994. évi I. törvény a Magyar Köztársaság és az Európai Közösségek és azok tagállamai között társulás létesítéséről szóló, Brüsszelben, 1991. december 16-án aláírt Európai Megállapodás kihirdetéséről)

„Az Országgyűlés felkéri a Magyar Köztársaság Kormányát, hogy [...] kezdjen tárgyalásokat Magyarországnak a Varsói Szerződésből való kilépéséről.” (54/1990. [VII. 3.] OGY határozat a Magyar Köztársaság és a Varsói Szerződés viszonyáról)

A nemzeti össztermék eredete (%-ban)			
Év	Külföldi tulajdon	Belföldi magántulajdon	Köztulajdon
1990	1	23	76
1995	14	49	37
1998	26	51	23

*Az ipari és a mezőgazdasági termelés
és a GDP alakulása
(Viszonyítási alap: 1989 = 100)*

Foglalkoztatottsági arány a gazdaság fő ágazataiban (%-ban)					
Év	Aktív keresők	Az aktív kereső népesség megoszlása a gazdaság fő ágazatai között			Nyilvántartott munkanélküliek
		Mezőgazdaság, erdőgazdálkodás	Ipar és építőipar	Egyéb ágazatok	
1990.	81,5	15,4	37,9	46,8	1,4
1993.	75,3	9,94	33,23	56,83	12,6
1995.	69,0	8,60	32,48	58,92	10,9
1997.	67,3	9,50	31,70	58,80	10,4

A munkáslétszám alakulása a diósgyőri vasgyárban (fő)	
1980	18 0000
1990	8 000
1999	3 000

	Maximális pontszám	Elért pontszám
I. Egyszerű, rövid feladatok	44	
II. Szöveges, kifejtendő feladatok:		
13. Görög történetírás	7	
14. Frank birodalom	16	
15. A világgazdaság átrendeződése	7	
16. Nemzeti szocializmus Németországban	16	
17. Nagy Lajos törvényei	7	
18. Kalandozások	16	
19. Állami oktatáspolitiká	7	
20. A dualizmus társadalma	16	
21. Háborúellenes törekvések	7	
22. Magyarország az 1990-es években	16	
II. Szöveges, kifejtendő feladatok	46	
I. + II. Összesen	90	

---

 javító tanár

	Elért pontszám	Programba beírt pontszám
I. Egyszerű, rövid feladatok		
II. Szöveges, kifejtendő feladatok		

---

 javító tanár

---

 jegyző